

MARIJA BERAĆ-JOZIĆ

SOLFEGGIO 6

PRIRUČNIK IZ *SOLFEGGIA* ZA ŠESTI RAZRED
OSNOVNE GLAZBENE ŠKOLE

ZAPJEVAJMO VIŠEGLASNO

Buđenje

SAD

Tekst: M. Berać-Jozić

1. Kad pi-je - ta - o se ja - vi i no - vi sva - ne
dan, pro - bu - di se, pro - bu - di i kre - ni na - smi - jan.

Zbor zvončica, iz opere Čarobna frula, 1. čin

Mirno

W. A. Mozart

2. Gle - i - gre li krasne, to - ne čuh još ja! La, la, la, la, la,
la, la, la, la, la, la. Čuj - zvu - ke te jas - ne, tko
još o - vo zna? La, la, la, la, la, la, la, la, la, la.

IZMJENIČNE ALTERACIJE U OSTALIM TONALITETIMA

Iz opere Seviljski brijač, uvertira

Allegro

G. Rossini

1. *p*

Vrbniče nad morem

Umjereno

Hrvatsko primorje

2. Vrb - ni - če nad mo - rem, Vrb - ni - če nad mo - rem, vi -
so - ka pla - ni - no. Traj na ni na ni ne na,
traj na ni na ni ne na vi - so - ka pla - ni - no!

Duet za dvije flaute, op. 16, br. 5, 1. st.

Allegro moderato

N. P. Jensen

3. *p* *mf*

PONAVLJANJE MNOGOSTRANOSTI KVINTAKORDA U DURU I HARMONIJSKOME MOLU

Mnogostranost kvintakorda omogućuje uvid u kvintakorde u duru i harmonijskome molu pomoću kojih izvodimo modulacije u razne durske i molske tonalitete.

	D_3^5	M_3^5	S_3^5	P_3^5
D U R	I.	II.	VII.	/
	IV.	III.		
	V.	VI.		
H M A O R. L	V.	I.	II.	III.
	VI.	IV.	VII.	

Tablica prikazuje stupnjeve u duru i harmonijskome molu na kojima su durski, molski, smanjeni i povećani kvintakordi.

Napiši kvintakorde i njihovu mnogostranost u duru i harmonijskome molu.

D_3^5
 M_3^5
 S_3^5
 P_3^5

D_3^5
 M_3^5
 S_3^5
 P_3^5

D
U
R

H
M
A
O
R.
L

MODULACIJE U DOMINANTNI TONALITET

MELORITAMSKI PRIMJERI

Slučajni oratorij, HWV 62, 2. čin

Andante

G. F. Händel

Tema iz Sonate za klavir br. 6, KV 284, 3. st.

W. A. Mozart

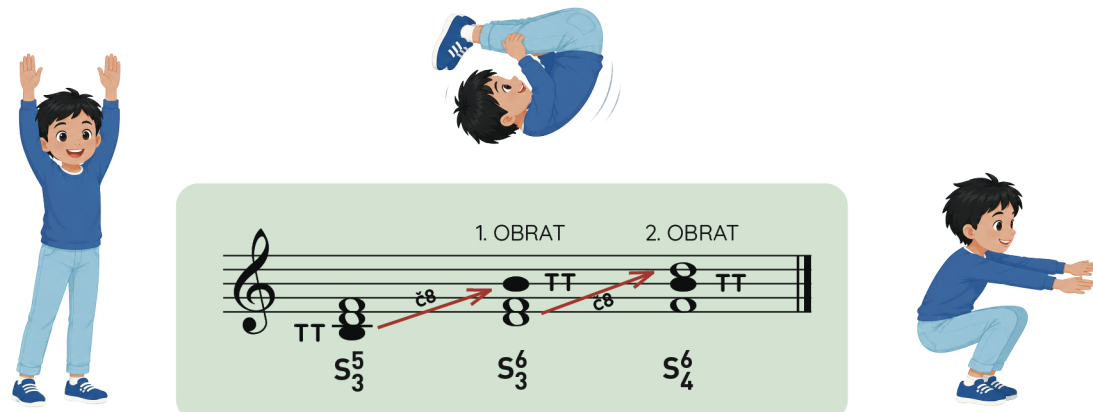
Pjesma venecijanskog gondolijera, iz zbirke Pjesme bez riječi, op. 19b, br. 6

Andante sostenuto

F. Mendelssohn Bartholdy

OBRATI SMANJENOG KVINTAKORDA

Smanjeni kvintakord ima dva obrata:
smanjeni sekstakord i smanjeni kvartsekstakord.

SMANJENI SEKSTAKORD

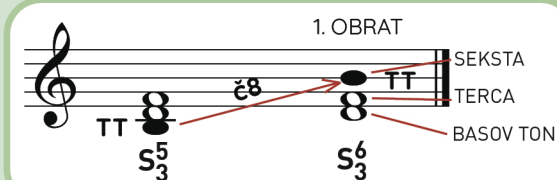

Prvi obrat smanjenog kvintakorda zove se **smanjeni sekstakord** (S₃⁶).

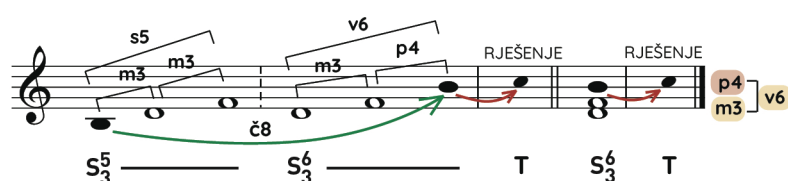

Smanjeni sekstakord nastaje kada smanjenom kvintakordu temeljni ton (TT) prebacimo za oktavu više, dok ostala dva tona zadržimo.

Smanjeni sekstakord gradimo na terci smanjenog kvintakorda koja u sekstakordu postaje najdublji ton, tzv. **basov ton**. Središnji ton je **terca**, dok je **seksta** u najvišem glasu ujedno i temeljni ton.

Intervali koji grade smanjeni sekstakord su m3 i p4, a v6 ih uokviruje.

Smanjeni sekstakord je **disonantan akord**, pjevamo ga solmizacijskim slogovima **RE FA TI**, a pjevamo i uzlazno rješenje do tonike **DO**.

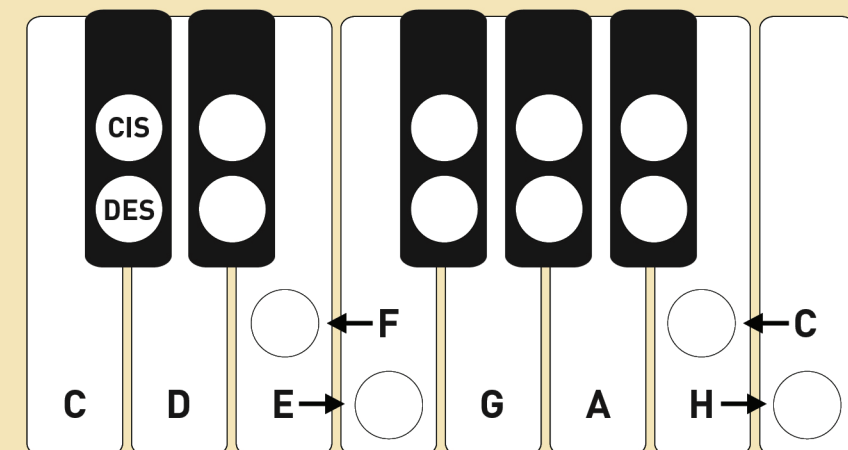
ENHARMONIJA

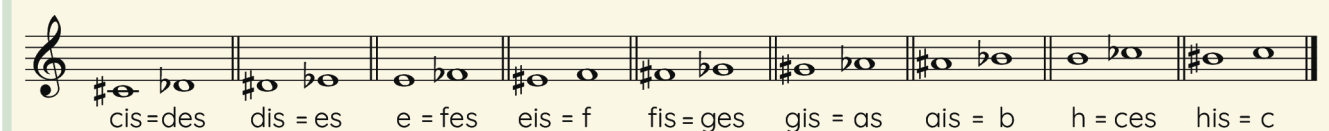
Osobitost tona da se njegov zvuk zapiše i imenuje (glazbenom abecedom) na najmanje dva različita načina naziva se **enharmenija** ili **istozvučnost**.

Enharmenijski možemo zamijeniti **ton**, **interval**, **akord** i **ljestvicu**.

Na tipke klavijature u kružice napiši abecedna imena povišenih i sniženih nota.

Enharmenija tonova

Enharmenijska zamjena tona nastaje kada jednom tonu zamijenimo notni zapis (zapišemo ga drugom notom), a zvuk ostaje isti.

OBRATI DOMINANTNOG SEPTAKORDA

Dominantni septakord je četverozvuk koji se nalazi na **dominanti, V. stupnju dura** i **istoimenog harmonijskog mola**, a označava se šifrom **D7** ili **V7**.

Dominantni septakord ima tri obrata:

Prvi obrat je dominantni **kvintsextakord**, a označava se šifrom **D₅⁶**.

Drugi obrat je dominantni **terckvartakord**, a označava se šifrom **D₃⁴**.

Treći obrat je dominantni **sekundakord**, a označava se šifrom **D₂**.

Obrati dominantnog septakorda u C-duru i harmonijskome c-molu

Diagram showing the three inversions of the dominant seventh chord (D7) in C major and C harmonic minor. The diagram is organized into four columns: the original D7 chord, and its three inversions (1. OBRAT, 2. OBRAT, 3. OBRAT). Red arrows labeled 'č8' (tritone) show the movement of the third and seventh notes between inversions. The fundamental tone (TT) is marked for each chord.

Kod obrata dominantnog septakorda **temeljni ton (TT)** nije najdublji **basov ton**, nego se nalazi u nekom od gornjih glasova akorda.

Temeljni ton lako uočavamo jer ga pišemo s desne strane akorda.

Sva tri obrata sadržavaju interval **velike sekunde**, koja je obrat male septime u dominantnom septakordu.

LISTIĆ BR. 14

Dominantni septakord i obrati

1. Na zadanu notu napiši D7 i njegove obrate (D₅⁶, D₃⁴, D₂). Pazi na ključ!

D7 D₅⁶ D₃⁴ D₂ D7 D₅⁶ D₃⁴ D₂

2. Zanim četverozvucima oboji temeljni ton (TT), napiši šifru i odredi mnogostranost tj. u kojem se duru i harmonijskome molu nalaze.

ŠIFRA _____
DUR _____
MOL _____

3. Četverozvucima na zanim notama napiši odgovarajuće predznake kako bi postali dominantni četverozvuci te ih šifriraj odgovarajućim šiframa (D7, D₅⁶, D₃⁴, D₂).

ŠIFRA _____

4. Na zadane note napiši četverozvuke (D7, D₅⁶, D₃⁴, D₂). Pazi na ključ!

D7 D₅⁶ D₃⁴ D₂ D7 D₅⁶ D₃⁴ D₂

Ges-DUR

1. 2. RJEŠENJE

I. ges¹ II. as¹ III. b¹ IV. ces² V. des² VI. es² VII. f² VIII. ges²

T SD D D7 T

SOLMIZACIJA

RASTAVLJENI AKORDI GLAVNIH STUPNJEVA

A

T SD D T

B

T SD D₇ T

UZLAZNI I SILAZNI INTERVALI NA TONICI Ges-DURA

Otpjevaj intervale te im napiši šifru.

UZLAZNI I SILAZNI INTERVALI NA DOMINANTI Ges-DURA

Otpjevaj intervale te im napiši šifru.

KVINTAKORDI U Ges-DURU

1. Napiši kvintakorde na svim stupnjevima Ges-dura, odredi im vrstu te ih otpjevaj.

I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII.

- Na kojim se stupnjevima u durskoj ljestvici nalaze durski kvintakordi? _____
- Na kojim se stupnjevima u durskoj ljestvici nalaze molski kvintakordi? _____
- Na kojem se stupnju u durskoj ljestvici nalazi smanjeni kvintakord? _____
- Napiši nazive vrsta tetrakorda gore u Ges-dur ljestvici kod 1. i 2. tetrakorda.

Sempre libera, arija Violette iz opere La traviata, 1. čin

Allegro brillante

G. Verdi

7. *mf*

Transponiraj ovaj primjer iz Ges-dura u Es-dur (za tercu niže) i zapiši ga u kajdanku.

Koncert za klarinet u A-duru, KV 622, 3. st.

Allegro

W. A. Mozart

8. *p*

Koračnica kadeta, Trio

Marziale

J. Ph. Sousa

9. *mf*

1. 2.

